

Примітка 1. Інформація про кредитну спілку

<i>Основні відомості про Кредитну спілку</i>		
<i>Ідентифікаційний код ЄДРПОУ</i>	25204519	
<i>Повна назва кредитної спілки</i>	«Кредит-Союз»	
<i>Вид економічної діяльності за КВЕД</i>	64.92	
<i>Територія за КОАТУУ</i>	7110136700	
<i>Місцезнаходження</i>	18002 м. Черкаси, Соснівський р-н, вул. Гоголя, 250	
<i>Дата внесення змін до установчих документів</i>	18.05.2017р.	
<i>Дата державної реєстрації</i>	30.03.2004р.	
<i>Код фінансової установи</i>	14	
<i>Дата реєстрації в реєстрі фінансових установ</i>	30.03.2004р.	
<i>Реєстраційний номер у Реєстрі фінансових установ</i>	14100107	
<i>Реквізити свідоцтва фінансової установи</i>	Дата прийняття та номер розпорядження про схвалення рішення про видачу свідоцтва 30.03.2004 р. №226	
<i>Кількість відокремлених підрозділів</i>	14	
<i>Ліцензії на здійснення діяльності</i>	<i>Розпорядженні №</i>	<i>Дата прийняття рішення</i>
<i>Ліцензія «Залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення»</i>	1651	09.07.2015 Розпорядженням №162 від 26.01.17 ліцензію актуалізовано.
<i>Ліцензія «Надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту»</i>	3253-ЛК Зміна ліцензії: 2492	31.10.2011 Зміна ліцензії: 04.10.2016 Розпорядженням № 163 від 26.01.17 ліцензію переоформлено
<i>Кількість працівників станом на 31.12.2018р.</i>	48	
<i>Голова правління</i>	Казарінов Володимир Олександрович	
<i>Головний бухгалтер</i>	Ніколенко Оксана Анатоліївна	
<i>Сайт електронна адреса</i>	http://kreditsous.com.ua/ kreditsous@gmail.com	

Назва вищого органу управління

Загальні збори членів кредитної спілки.

Найменування материнської компанії

Кредитна спілка є самостійним суб'єктом господарювання.

Види діяльності кредитної спілки

Відповідно до свого Статуту кредитна Спілка здійснює наступні види діяльності:

- приймає вступні та обов'язкові пайові та інші внески від членів спілки;
- надає кредити своїм членам на умовах їх платності, строковості та забезпеченості в готівковій та безготівковій формі. Отримувати кредити від імені членів кредитної спілки можуть також фермерські господарства та приватні підприємства, які знаходяться у їх власності. Розмір кредиту, наданого одному члену кредитної спілки, не може перевищувати 20 відсотків від капіталу кредитної спілки;
- залучає на договірних умовах внески (вклади) своїх членів на депозитні рахунки як у готівковій, так і в безготівковій формі. Зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не можуть бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки;
- виступає поручителем виконання членом спілки зобов'язань перед третіми особами;
- у разі участі в об'єднаній кредитній спілці сплачує вступні, пайові та інші внески до об'єднаної кредитної спілки;
- розміщує тимчасово вільні кошти на депозитних рахунках в установах банків, які мають ліцензію на право роботи з вкладями громадян, об'єднаній кредитній спілці, а також придбаває державні цінні папери, перелік яких установлюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі - Нацкомфінпослуг), та паї кооперативних банків;
- залучає на договірних умовах кредити банків, кредити об'єднаної кредитної спілки, кошти інших установ та організацій виключно для надання кредитів своїм членам, якщо інше не встановлено рішенням Нацкомфінпослуг. Загальна сума залучених коштів, у тому числі кредитів, не може перевищувати 50 відсотків вартості загальних зобов'язань та капіталу кредитної спілки на момент залучення;
- надає кредити іншим кредитним спілкам, якщо інше не встановлено рішенням Нацкомфінпослуг;
- виступає членом платіжних систем, зокрема здійснює переказ коштів;

- оплачує за дорученням своїх членів вартість товарів, робіт і послуг у межах наданих їм кредитів;
- здійснює благодійну діяльність.

Органи управління та контролю

Органами управління кредитної спілки є загальні збори, спостережна рада, ревізійна комісія, кредитний комітет, правління. Виконавчим органом є правління кредитної спілки, яке здійснює управління поточною діяльністю кредитної спілки. Правління вирішує всі питання діяльності кредитної спілки, крім тих, що належать до компетенції загальних зборів, спостережної ради та кредитного комітету. Правління кредитної спілки очолює голова правління. Нагляд за діяльністю правління здійснює спостережна рада кредитної спілки, члени якої обираються загальними зборами членів кредитної спілки відповідно до чинного законодавства.

Інформація щодо діяльності кредитної спілки через відокремлені підрозділи

Кредитна спілка здійснює діяльність через відокремлені підрозділи, розташовані на території області. Дані щодо кредитної діяльності та діяльності по залученню внесків (вкладів) на депозитні рахунки через відокремлені підрозділи наведено в додатку 8 до Звітних даних «Звітні дані про діяльність відокремлених підрозділів кредитної спілки», що входять до складу річної звітності кредитної спілки, яку кредитна спілка подає до Нацкомфінпослуг.

Примітка 2. Економічне середовище, в умовах якого кредитна спілка здійснює свою діяльність

Діяльність кредитних спілок в Україні відбувається в умовах, коли вони знаходяться в очікуванні кардинальних змін на ринку кредитної кооперації, в т.ч. законодавчих та регуляторних. Кредитні спілки продовжують бути основним джерелом фінансування для малих господарств, а також відіграють значну економічну і соціальну роль у відновленні сільських громад та підтримки сільгоспвиробництва, що є одним із пріоритетів державної політики у сфері розвитку економіки України.

Сьогодні кредитні спілки все ще потребують створення сприятливого законодавчого та регуляторного середовища для розширення спектру послуг по наданню кредитів для задоволення потреб пересічних громадян у побутовому кредитуванні.

Нормативно-правова база, що покликана регулювати різні аспекти професійної діяльності на фінансовому ринку, потребує доопрацювання. Недосконале правове середовище і проблеми державного регулювання суттєво впливають на діяльність кредитних спілок.

Державне регулювання діяльності фінансових установ покладене на Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (надалі – Нацкомфінпослуг).

Хоча керівництво кредитної спілки вважає, що вживає усі необхідні заходи для забезпечення стійкості діяльності кредитної спілки у даній ситуації, непередбачувані подальші погіршення у вищезазначених сферах можуть негативно вплинути на результати діяльності та фінансовий стан кредитної спілки, у спосіб, що не може бути визначений на даний момент.

Представлена фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва щодо можливого впливу умов здійснення діяльності в Україні на операції та фінансовий стан кредитної спілки. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінок керівництва.

Примітка 3. Основи подання фінансової звітності

На виконання вимог ст.12-1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», фінансова звітність кредитної спілки станом на 31.12.2018 р., складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - МСФЗ) та тлумачення до них, затверджених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку уключаючи всі раніше прийняті діючі МСФЗ, які опубліковані на офіційному сайті Міністерства фінансів України.

Усі фінансові дані подані у гривнях, заокруглених до тисяч.

Примітка 4. Принципи облікових політик

Фінансова звітність була підготовлена на основі облікових політик та облікових оцінок, чинних станом на 31 грудня 2018 року.

Основами оцінки, що застосовувалися під час складання фінансової звітності, є собівартість, справедлива вартість, амортизована собівартість.

1. Фінансові інструменти. Основні методи оцінок

Визнання, первісна оцінка та припинення визнання

Кредитна спілка визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли вона стає стороною договірних домовленостей щодо цього інструмента.

Операції з фінансовими інструментами визнаються в звіті про фінансовий стан на дату розрахунку, тобто на дату його надання (отримання) і первісно оцінюються за справедливою вартістю, скоригованою на витрати на проведення операції, за винятком тих, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, які первісно оцінюються за справедливою вартістю.

Справедливою вартістю фінансового інструменту під час первісного визнання є ціна операції (тобто вартість наданих або отриманих коштів) скоргована на витрати на проведення операції, за винятком тих, що

обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, які первісно оцінюються за справедливою вартістю.

Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, щодо яких немає інформації про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як дисконтування грошових потоків та аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування.

Якщо вплив дисконтування майбутніх грошових потоків, що очікується отримати від таких фінансових інструментів, є несуттєвим справедлива вартість визначається в сумі собівартість операції при визнанні фінансового інструменту.

Застосування методик оцінки може потребувати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій фінансовій звітності інформація розкривається в тих випадках, за яких заміна такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни сум прибутку, доходів, витрат, загальної суми активів чи зобов'язань.

Подальша оцінка фінансових активів та фінансових зобов'язань описана нижче.

Кредитна спілка припиняє визнання фінансових активів, коли активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або Кредитна спілка припинила здійснювати контроль над активом.

Кредитна спілка може припинити визнавати (списати з балансу) фінансове зобов'язання тільки після його погашення, тобто коли зобов'язання буде виплачено, анульовано або припинено з закінченням терміну його дії, або при звільненні позичальника від зобов'язань кредитором або за законом.

Подальша оцінка фінансових активів

В залежності від моделі, використовуваної кредитною спілкою для управління фінансовими активами, та від характеристик фінансового активу, пов'язаних з передбаченими договором потоками грошових коштів, фінансовий актив оцінюється :

- за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка (отримання в зазначені терміни потоків грошових коштів, які є виключно платежами основного боргу та відсотків на непогашену суму основного боргу); або
- за справедливою вартістю.

Знецінення фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю.

Витрати від знецінення визнаються в складі фінансових результатів у звіті про сукупний дохід в міру їх виникнення внаслідок однієї або декількох подій (збиткових подій), що відбулися після первісного визнання фінансового активу, і якщо ці події впливають на розрахункові майбутні грошові потоки від фінансового активу або групи фінансових активів, які можуть бути оцінені достовірно.

Якщо кредитна спілка визначає, що не існує об'єктивних ознак знецінення для фінансового активу, оціненого на індивідуальній основі, незалежно від того, чи є актив індивідуально суттєвим чи ні, він включається до групи фінансових активів із подібними характеристиками кредитного ризику, і ця група оцінюється на предмет знецінення на колективній основі. Основним чинником, який враховує кредитна спілка при оцінці фінансового активу на предмет знецінення, є його прострочений статус.

Іншими об'єктивним свідченням зменшення корисності (знецінення) фінансових активів є інформація, яка стосується таких збиткових подій:

- прострочення будь-якого чергового платежу, при цьому несвоєчасна оплата (порушення боржником умов договору);
- позичальник зазнає суттєвих фінансових труднощів, що підтверджує отримана кредитною спілкою фінансова інформація про позичальника;
- платоспроможність позичальника погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які чинять вплив на діяльність позичальника;
- ймовірність банкрутства або іншої фінансової реорганізації боржника або емітента;
- вартість забезпечення суттєво зменшилась у результаті погіршення ситуації на ринку.

Для колективної оцінки знецінення фінансові активи групуються за схожими характеристиками кредитного ризику. Ці характеристики відносяться до оцінки майбутніх грошових потоків для груп таких активів і свідчать про здатність дебіторів погасити всі належні суми відповідно до контрактних умов у відношенні оцінюваних активів.

Майбутні грошові потоки в групі фінансових активів, які колективно оцінюються на предмет знецінення, визначаються на основі контрактних грошових потоків, пов'язаних із цими активами, та на основі досвіду керівництва щодо прострочених сум, що виникнуть у майбутньому в результаті минулих збиткових подій, а також успішного повернення простроченої заборгованості. Дані минулих років коригуються з урахуванням поточних існуючих даних для відображення впливу поточних умов, які не впливали на попередні періоди, і для усунення впливу минулих умов, які не існують в даний час.

Якщо умови знеціненого фінансового активу, що обліковується за амортизованою вартістю, переглядаються чи іншим чином змінюються внаслідок фінансових труднощів позичальника чи емітента, знецінення такого активу оцінюється із використанням ефективної ставки відсотка, що використовувалася до зміни його умов.

Втрати від знецінення визнаються шляхом створення резерву в розмірі, необхідному для зменшення балансової вартості активу до теперішньої вартості очікуваних майбутніх грошових потоків (не враховуючи майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка для даного активу. Розрахунок теперішньої вартості очікуваних майбутніх грошових потоків від фінансового активу, забезпеченого заставою, відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті звернення щодо стягнення предмету застави за мінусом витрат на отримання та реалізацію застави, незалежно від того, наскільки ймовірно звернення щодо стягнення предмету застави.

Резерв під знецінення формується шляхом віднесення відповідної суми на витрати.

Якщо в наступному періоді сума втрат від знецінення зменшується, і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, що настала після визнання знецінення (як, наприклад, підвищення кредитного рейтингу дебітора), раніше відображений збиток від знецінення сторнується шляхом коригування створеного резерву через прибуток або збиток.

Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок сформованого резерву під знецінення після завершення всіх необхідних процедур щодо відшкодування і після визначення остаточної суми збитку.

Зміна умов кредитів. Якщо за фінансовими активами умови змінюються у зв'язку з фінансовими труднощами позичальника, то такі фінансові активи є знеціненими і їх знецінення розраховується з використанням первісної ефективної процентної ставки, визначеної до зміни умов. Якщо зміна умов відбувається не у зв'язку з фінансовими труднощами позичальника, то такі фінансові активи не є знеціненими і за такими активами не коригується балансова вартість.

Сума коригування визначається як різниця між теперішньою вартістю нових грошових потоків з урахуванням змінених умов, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою.

Взаємозалік фінансових активів і зобов'язань (з подальшим включенням до звіту про фінансовий стан лише чистої суми) може здійснюватися лише в разі наявності юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, якщо є намір одночасно реалізувати актив і розрахуватися за зобов'язаннями або провести розрахунок на основі чистої суми.

2. Фінансові активи кредитної спілки

Фінансові активи кредитної спілки залежно від наміру їх придбання класифікуються таким чином:

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, кошти на банківських рахунках кредитної спілки та короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції з первісним строком розміщення до 30 днів, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості. Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються з грошових коштів та їх еквівалентів.

Грошові еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Депозити в інших фінансових установах. Це заборгованість кредитних установ зі строком погашення понад 30 днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями.

Депозити в інших фінансових установах визнаються, коли кредитна спілка розміщує кошти в установах без наміру подальшої торгівлі ними. Ці кошти не пов'язані з похідними інструментами, не котируються на ринку і підлягають поверненню на фіксовану дату або дату, яка може бути визначена і обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредити, надані іншим кредитним спілкам, яким кредитна спілка надає кошти з метою отримання договірних грошових потоків, які виключно є платежами щодо погашення основної суми боргу та процентів. Ці кредити не пов'язані з похідними інструментами, не котируються на ринку і підлягають поверненню на фіксовану дату або дату, яка може бути визначена. Ці кредити обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредити, надані членам кредитної спілки. Кредити та заборгованість членів спілки обліковуються, коли Кредитна спілка надає грошові кошти з метою створення дебіторської заборгованості члена спілки, яка не пов'язана з похідними фінансовими інструментами, не котирується на відкритому ринку та має бути погашена на встановлену чи визначену дату; при цьому кредитна спілка не має наміру здійснювати торгові операції з цією дебіторською заборгованістю. Кредити та заборгованість членів спілки обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредитна спілка не отримує ніяких додаткових гонорарів та додаткових комісійних зборів, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, витрат на операції та всіх інших премій чи дисконтів, тому ефективна ставка відсотка дорівнює номінальній ставці, тобто тій, що визначена договором.

Для визначення кредитного ризику кредитна спілка застосовує класифікацію позичальників по групах ризиків, яка базується на оцінці їх платоспроможності та заставного майна. В основу класифікації за групами ризику покладені такі принципи:

- 1 - кредит без будь-яких очевидних ризиків. Віднесення кредиту до 1 групи відбувається, у випадку, якщо незалежно від забезпечення кредиту, платоспроможність позичальника є бездоганною; економічний стан настільки стабільний, що він спроможний погашати кредит (проценти, основна сума) за рахунок отриманих поточних доходів.

Віднести кредит до 1 групи можна також у випадку, якщо економічний стан позичальника частково є сумнівним (ймовірність виникнення ризику), разом з тим, кредит є повністю забезпеченим та може бути погашений в повному обсязі за рахунок заставного майна.

- *2 - кредит з підвищеним латентним ризиком.* Графік платежів (можливо з затримками платежів) - поки виконується. Можливість погашати кредит (проценти, погашення основної суми) за рахунок отриманих поточних доходів знаходиться під загрозою. Кредит слабо забезпечений та може бути тільки частково погашений (залишок процентів та основної суми) за рахунок заставного майна.
- *3 - кредит з високим ступенем ризику неповернення або вже неповернений.* Віднесення кредиту до 3 групи відбувається, у випадку, якщо внаслідок поганого фінансового стану позичальника та відсутності застави чи недостатнього забезпечення очікується фактична втрата кредиту. Графік платежів не виконується або виконується лише частково або ж з великими затримками.

Інша дебіторська заборгованість, це інші непохідні фінансові активи. Дебіторська заборгованість визнається в разі виникнення права на отримання платежу згідно з договором або іншого юридичного права.

Якщо у кредитній спілці існує об'єктивне свідчення того, що дебіторська заборгованість не буде відшкодована, кредитна спілка створює відповідний резерв на знецінення та зменшує чисту балансову вартість дебіторської заборгованості до вартості їх відшкодування. Знецінення відображається у звіті про сукупний дохід. Кредитна спілка збирає об'єктивні свідчення щодо знецінення дебіторської заборгованості, використовуючи ті ж методи та оціночні розрахунки, що й у випадку знецінення фінансових активів, які обліковуються за амортизованою вартістю.

Кредитна спілка аналізує дебіторську заборгованість на предмет знецінення щоквартально окремо по кожному контрагенту. У залежності від умов, строків і сум грошових коштів, отриманих в ході погашення зазначених сум, кредитна спілка створює резерв на знецінення по кожному боржнику.

Ні аванси одержані, ні аванси видані, ні передбачені податки, збори та обов'язкові платежі не є фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями. Ці суми визнаються за первісно отриманими (сплаченими) сумами.

Інші фінансові інвестиції, що обліковуються за справедливою вартістю – це інвестиції до капіталів інших установ (пайові внески в об'єднану кредитну спілку), які не є асоційованими або дочірніми. За відсутності інформації для визначення справедливої вартості цих фінансових активів, собівартість є найкращою оцінкою справедливої вартості.

3. Фінансові зобов'язання кредитної спілки

Фінансове зобов'язання – це будь-яке зобов'язання, що є: контрактним зобов'язанням надати грошові кошти чи інший фінансовий актив; обмінятися фінансовими інструментами з іншим суб'єктом господарювання на умовах, що є потенційно не вигідними.

Фінансові зобов'язання кредитної спілки в основному складаються з:

- **внесків (вкладів) на депозитні рахунки членів спілки;**
- **кредитів, отриманих від об'єднаної кредитної спілки;**
- **коштів, залучених від інших кредитних спілок або інших фінансових установ.**

Така заборгованість обліковується з моменту надання кредитній спілці грошових коштів або інших активів.

Початкове визнання залучених коштів відбувається за їх вартістю, яка є справедливою вартістю отриманих коштів, за вирахуванням будь-яких понесених витрат на проведення операцій.

Після первісного визнання залучені кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Доходи та витрати відображаються у звіті про сукупний дохід, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

За відсутності витрат на проведення операцій балансова вартість (амортизована собівартість) розраховується як залишок основної суми та нарахованих, але не виплачених процентів на дату звітності.

Крім цього до інших фінансових зобов'язань кредитної спілки за МСФЗ відносяться **зворотні внески членів кредитної спілки в пайовий та інший додатковий капітал.**

Відповідно до чинного законодавства та статуту зворотні внески членів кредитної спілки підлягають поверненню на вимогу за сумою їх вартості. При первісному визнанні кредитна спілка оцінює ці фінансові зобов'язання за справедливою вартістю. Оскільки ці частки підлягають поверненню на вимогу, кредитна спілка визначає справедливую вартість таких фінансових зобов'язань, в сумі яка є не меншою, ніж сума, що підлягає сплаті за вимогою. Відповідно, кредитна спілка класифікує максимальну суму до сплати за вимогою як фінансові зобов'язання згідно з положеннями про викуп.

4. Основні засоби та нематеріальні активи

Первісна вартість придбаних основних засобів та нематеріальних активів складається з витрат на придбання та введення їх в експлуатацію.

Після визнання активом об'єкту основних засобів чи нематеріальних активів кредитна спілка застосовує оцінку за моделлю собівартості, згідно з якою об'єкт обліковується за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Витрати на поліпшення об'єктів основних засобів, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, збільшують первісну вартість цих об'єктів. Витрати на незначний ремонт й технічне обслуговування відносяться на витрати в міру їх здійснення. Вартість заміни значних компонентів основних засобів капіталізується, а залишкова вартість заміненої частини (компонента) відноситься на витрати в звіті про сукупний дохід звітного періоду.

Витрати, пов'язані з нематеріальними активами (наприклад, його обслуговування), відносяться на витрати по мірі їх здійснення.

У разі знецінення основних засобів, їх вартість зменшується до вартості очікуваного відшкодування або справедливої вартості за мінусом витрат на реалізацію залежно від того, яка з цих двох величин є більшою. Зменшення балансової вартості відноситься на фінансові результати. Витрати на знецінення активу, визнані в попередніх періодах, сторнуються, якщо відбулася зміна оцінок, застосованих для визначення очікуваного відшкодування, або справедливої вартості за мінусом витрат на реалізацію.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у складі фінансових результатів у звіті про сукупний дохід.

Амортизація

Амортизація основних засобів та нематеріальних активів розраховується прямолінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості до ліквідаційної вартості протягом строку корисного використання активу. Амортизація активу починається, коли він стає придатним для використання, тобто коли він доставлений до місця розташування та приведений у стан, у якому він придатний до експлуатації. Амортизація активу припиняється на одну з двох дат, яка відбувається раніше: на дату, з якої актив класифікується як утримуваний для продажу (або включається до ліквідаційної групи, яка класифікується як утримувана для продажу) згідно з МСФЗ, або на дату, з якої припиняють визнання активу. Амортизація не припиняється, коли актив не використовується або він вибуває з активного використання, доки актив не буде амортизований повністю.

Строки експлуатації основних засобів:

офісні приміщення	20 років
транспортні засоби	10 років
комп'ютерне та обладнання	4– 5 років
інструменти, прилади та інвентар	4– 5 років

Ліквідаційна вартість активу –це попередньо оцінена сума, яку кредитна спілка отримала би на поточний час від вибуття активу після вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якщо актив є застарілим та перебуває в стані, очікуваному по закінченні строку його корисної експлуатації. Ліквідаційна вартість активу дорівнює нулю, якщо кредитна спілка має намір використовувати актив до кінця фізичного строку його експлуатації.

До нематеріальних активів в кредитній спілці переважно відносяться ліцензійне програмне забезпечення, спеціалізоване програмне забезпечення. Нематеріальні активи з невизначеним строком експлуатації не підлягають амортизації. На термін корисної служби нематеріального активу в основному впливають правові чинники які можуть обмежувати період контролю кредитною спілкою доступу до економічних вигід від використання активу. Строки експлуатації нематеріальних активів Кредитної спілки складають 5-10 років.

5. Активи призначені для продажу

Кредитна спілка класифікує необоротні активи (або групу вибуття) як призначені для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись, в основному, шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи (або група вибуття) мають бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів (групи вибуття), при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем ймовірності.

Кредитна спілка оцінює активи (групу вибуття), класифіковані як призначені для продажу, за меншою з двох оцінок: балансовою вартістю або справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. В разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе зменшення корисності активів (або групи вибуття), кредитна спілка відображає збиток від зменшення корисності при первісному, а також наступному списанні їх вартості до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

6. Заставне майно

Необоротні активи, на які кредитна спілка набула права власності з метою запобігання збиткам на підставі реалізації прав заставодержателя згідно з умовами договору застави, класифікуються при первісному визнанні відповідно до намірів кредитної спілки щодо їх використання, і в подальшому обліковуватися згідно з відповідними МСФЗ.

Якщо необоротні активи (майно) не відповідає критеріям визнання його основним засобом, інвестиційною нерухомістю, та необоротним активом, утримуваним для продажу, а кредитна спілка набула в звичайному ході діяльності права власності, з метою його подальшого продажу в найближчому майбутньому, тоді зазначене майно кредитна спілка визнане запасами.

Отримане заставодержателем майно первісно визнається за собівартістю. Собівартість зазвичай визначається як сума грошових коштів сплачених або справедлива чи балансова вартість інших переданих активів.

У випадку отриманого заставодержателем майна, інші передані активи це фінансовий актив («проблемний» кредит). Балансова вартість для фінансового активу складається з основної суми боргу, нарахованих процентів, неамортизованої премії (дисконту), суми визнаного зменшення корисності (або резерву під знецінення).

Отримані оборотні активи будуть оцінюватись за найменшою із двох вартостей: собівартістю (балансовою вартістю «проблемного» кредиту) або чистою вартістю реалізації, на дату обміну.

Кожне наступне зниження вартості отриманих активів при переоцінці за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж або чистої вартості реалізації, враховується як збиток від знецінення і включається в звіт про прибутки і збитки.

Кожне наступне збільшення справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж або чистої вартості реалізації визнається у звіті про прибутки і збитки в межах раніше визнаного збитку від знецінення.

7. Операційна оренда

Коли Кредитна спілка виступає в ролі орендаря в рамках договору оренди, за яким всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, в основному не передаються орендодавцем Кредитній спілці, загальна сума орендних платежів відноситься на витрати із використанням методу рівномірного списання протягом строку оренди.

8. Податок на прибуток

Кредитна спілка станом на 31.12.2018 р. є неприбутковою організацією і тому відповідно до Податкового кодексу України не є платником податку на прибуток.

9. Забезпечення за зобов'язаннями та платежами.

Забезпечення в фінансовій звітності визнається, якщо виконуються всі три умови:

- кредитна спілка має існуюче зобов'язання (юридичне чи конструктивне) внаслідок минулої події;
- ймовірно, що вибуття ресурсів буде необхідним для виконання зобов'язання;
- можна достовірно оцінити суму зобов'язання.

Забезпечення переглядається на кінець кожного звітного періоду та коригується для відображення поточної найкращої оцінки. Якщо вже немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде потрібним для погашення зобов'язання, забезпечення сторнується. Забезпечення використовується лише для тих видатків, для яких воно було створено з самого початку. Лише видатки, пов'язані з забезпеченням, під які воно було створено, згортаються з ним. Якщо кредитна спілка має обтяжливий контракт, існуюче зобов'язання за цим контрактом вона визнає та оцінює як забезпечення. Витрати на реструктуризацію можуть бути визнані забезпеченням тільки якщо реструктуризація розпочата в звітному періоді та ці витрати відповідають всім трьом умовам визнання забезпечення.

Забезпечення за зобов'язаннями та платежами - це не фінансові зобов'язання, сума й термін яких не визначені. Вони нараховуються, коли кредитна спілка має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, що виникло внаслідок минулих подій, та існує ймовірність, що для погашення такого зобов'язання знадобиться відтік ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім ступенем точності.

10. Виплати працівникам та відповідні відрахування

Зарплата, внески до фондів соціального страхування, щорічні відпускні та лікарняні, нараховуються у тому періоді, в якому відповідні послуги надаються працівниками кредитної спілки крім преміальних за підсумками року.

Кредитна спілка не має додаткових схем пенсійного забезпечення, крім участі в державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Ці витрати відображаються у звітному періоді, до якого відноситься відповідна заробітна плата.

11. Визнання доходів та витрат

Дохід у фінансовій звітності визнається методом нарахування. Проценти за кредитами визнаються із застосуванням методу ефективної ставки відсотка. Коли виникає невизначеність щодо отримання нарахованих процентів, які були визнані доходом, такі проценти визнаються як витрати, а не як коригування суми первісно визнаного доходу. Визнання витрат у фінансовій звітності здійснюється за принципом нарахування. Кредитна спілка аналізує витрати із застосуванням класифікації, яка базується на характері витрат. У фінансовій звітності витрати на сплату відсотків визнаються, обчислені за допомогою методу ефективного відсотка. Витрати визнаються на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками по конкретних статтях доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат, що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій. Доходи і витрати включаються до складу Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) на підставі принципів нарахування і відповідності відображення в бухгалтерському обліку і звітності тих періодів, до яких вони відносяться.

Якщо виникають сумніви щодо можливості погашення кредитів або інших боргових інструментів, їх вартість зменшується до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід обліковується на основі ефективної процентної ставки по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від знецінення.

Усі інші доходи і витрати визнаються за принципом нарахування в тому періоді в якому вони здійснені отримані (понесені).

12. Капітал кредитної спілки

Класифікація фінансових інструментів в якості капіталу здійснюється кредитною спілкою при дотриманні таких умов:

- *параграф 16A(a) МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»* зазначає, що інструмент визнається складовим капіталу, якщо він надає право власникові на частку в чистих активах при ліквідації кредитної спілки. Між тим, у відповідності до національного законодавства, у разі ліквідації кредитної спілки залишок коштів резервного капіталу та додаткового капіталу (незворотні внески) після розрахунків із членами спілки та іншими кредиторами зараховується до Державного бюджету України. Інші активи передаються одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховуються до бюджету. Тобто, члени кредитної спілки не мають право при її ліквідації на отримання пропорційної частки чистих активів кредитної спілки (чистими активами суб'єкта господарювання є ті активи, які залишаються після вирахування всіх інших вимог на його активи відповідно до параграфа 16A(a) МСБО 32);
- *параграф 16A(г) МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»* зазначає, що інструмент визнається складовим капіталу якщо окрім зобов'язання викупу інструменту, він більше не містить інших фінансових зобов'язань. Між тим, у відповідності до національного законодавства членство у кредитній спілці дає право члену спілки одержувати від кредитної спілки кредити та користуватися іншими послугами, які надаються членам кредитної спілки відповідно до її статуту;
- фінансовий інструмент може бути погашений лише за рішенням кредитної спілки;
- стосовно фінансового інструменту діють законодавчі обмеження, що дозволяють Кредитній спілці відмовити в його погашенні.

Зворотні внески членів кредитної спілки в пайовий та інший додатковий капітал, які повертаються члену в порядку, передбаченому статутом Кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою Кредитної спілки відповідного рішення визнаються у представлений фінансовій звітності фінансовими зобов'язаннями.

Відсотки, пов'язані з цими фінансовими інструментами *відповідно до параграфів 35 МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання» та 11 тлумачення КТМФЗ 2 «Частки учасників кооперативних суб'єктів господарювання та подібні інструменти»* є витратами незалежно від того, яку юридичну форму мають сплачені суми (дивіденди, відсотки чи щось інше).

Відповідно до статуту кредитної спілки:

Резервний капітал призначений для відшкодування можливих збитків кредитної спілки, які не можуть бути покритими за рахунок надходжень поточного року, забезпечення платоспроможності кредитної спілки та захисту заощаджень її членів.

Рішення про використання капіталу на покриття збитків кредитної спілки приймається спостережною радою кредитної спілки в порядку, визначеному законодавством та рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Додатковий капітал кредитної спілки формується за рахунок цільових внесків членів кредитної спілки, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, безоплатно отриманого майна і необоротних засобів. Рішенням загальних зборів може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми цільового внеску членів кредитної спілки в додатковий капітал. У разі ліквідації спілки залишок додаткового капіталу зараховується до Державного бюджету України.

Відповідно до положення про фінансове управління кредитної спілки додатковий капітал може бути використаний на покриття збитків. Також положенням про фінансове управління та Порядком розподілу доходів та покриття збитків встановлена черговість використання капіталу на покриття збитків.

Статутом кредитної спілки визначений порядок розподілу доходу:

Нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні кредитної спілки за підсумками фінансового року, який визначається за касовим методом визнання доходів, розподіляється за рішенням загальних зборів. При цьому в першу чергу відбувається необхідне поповнення капіталу та резервів. Розподіл доходів кредитної спілки протягом року відбувається в порядку, визначеному рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Кредитна спілка контролює нормативи достатності капіталу та платоспроможності відповідно до вимог Розпорядження Нацкомфінпослуг №7 «Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок».

13. Умовні активи та зобов'язання

Під умовними активами кредитна спілка розуміє можливий актив (якого ще фактично немає), який залежить від минулих подій та від того, чи відбудеться або не відбудеться ще подія (події) в майбутньому та яка не залежить від кредитної спілки.

Також це може бути існуюче зобов'язання (юридичне або конструктивне), яке не може бути розкрито в звітності, оскільки невідомо, чи буде в майбутньому вибуття ресурсів, або неможливо оцінити суму.

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним.

14. Зв'язані сторони

Кредитна спілка під час своєї діяльності може здійснювати операції з зв'язаними сторонами. Розкриття відносин з зв'язаними сторонами регламентує Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО 24) Розкриття інформації про зв'язані сторони. Пов'язані сторони - сторони, одна з яких має можливість контролювати (або спільно контролювати) іншу або чинити значний вплив на неї в процесі прийняття фінансових та управлінських рішень.

Одним з основних принципів діяльності кредитної спілки Законом України «Про кредитні спілки» визначено рівноправність її членів. Вищим органом управління кредитної спілки є загальні збори її членів. Усі члени кредитної спілки (в т.ч. члени органів управління) мають рівні права, в тому числі у разі голосування на загальних зборах, незалежно від розміру пайового та інших внесків, а також при отриманні фінансових послуг.

Зв'язана сторона – це приватна особа або підприємство, пов'язане з підприємством, що складає свою фінансову звітність. Приватна особа або близькі родичі даної приватної особи підприємства, що звітується, якщо дана особа: має значний вплив на підприємство, що звітується; входить до складу старшого керівного персоналу підприємства, що звітується. Близькі родичі приватної особи - це члени родини, які, як очікується, можуть мати вплив на таку приватну особу або впасти під її вплив в ході проведення операцій з підприємством. До їх числа можуть входити: (а) діти, а також чоловік (дружина) або громадянський чоловік (дружина) такої особи; (б) діти чоловіка (дружини) або громадянського чоловіка (дружини) такої особи; (с) утриманці такої особи, чоловіка (дружини) або громадянського чоловіка (дружини) такої особи. Пов'язаними сторонами для отримання фінансових послуг кредитна спілка визначає всіх членів органів управління (спостережної ради, ревізійної комісії, кредитного комітету, правління) спілки та внутрішнього аудитора.

По зв'язаних сторонах в фінансовій звітності розкривається така інформація: розмір наданої фінансової послуги; залишки дебіторської заборгованості в розрізі строків; залишки зобов'язань (з урахуванням зворотних внесків в капітал) в розрізі строків, та, за наявності, такі операції: придбання або продаж нерухомості та інших активів; отримання послуг; оренда; надання гарантій або застави, винагорода.

15. Зміни в обліковій політиці, облікових оцінках, виправлення суттєвих помилок та подання їх у фінансових звітах

Кредитна спілка змінює облікову політику, якщо зміна:

- 1) вимагається МСФЗ;
- 2) приводить до надання достовірної та доречної інформації про вплив операцій, інших подій або умов на фінансовий стан, фінансові результати діяльності або грошові потоки.

16. Події після дати балансу

Під подіями після дати балансу кредитна спілка розуміє всі події до дати затвердження фінансової звітності до випуску, навіть якщо ці події відбуваються після оприлюднення фінансового результату чи іншої вибіркової фінансової інформації. Керуючись положеннями МСФЗ під затвердженням фінансової звітності до випуску кредитна спілка розуміє дату затвердження річної фінансової звітності спостережною радою. Кредитна спілка розділяє події після дати балансу на такі, що вимагають коригування після звітного періоду, та такі, що не вимагають коригування після звітного періоду.

17. Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку

Кредитна спілка використовує оцінки, припущення і професійні судження, які впливають на суми активів і зобов'язань, що відображені в фінансовій звітності за представлені періоди та відображатимуться в фінансовій звітності за наступний фінансовий рік. Оцінки та судження регулярно переглядаються й базуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи майбутні події, очікування яких за наявних умов є обґрунтованими. Найсуттєвіші оцінки та судження були такими:

Резерви під знецінення кредитів та дебіторської заборгованості

Кредитна спілка регулярно перевіряє свій кредитний портфель щодо можливого знецінення. Під час перевірки того, чи потрібно визнавати витрати на формування резервів під знецінення, керівництво кредитної спілки застосовує професійні судження про наявність ознак, що свідчать про зменшення майбутніх грошових потоків за кредитами та дебіторською заборгованістю. Такий показник може включати дані, які можна визначити та які характеризують негативну зміну платоспроможності позичальників, а також зміну економічних умов, пов'язаних з невиконанням зобов'язань за наданими кредитами. Під час розрахунку майбутніх грошових потоків кредитна спілка застосовує оцінки на основі минулого досвіду щодо витрат, пов'язаних з активами з подібними характеристиками кредитного ризику, аналогічними до тих активів у портфелі, які

використовувалися для прогнозування майбутніх грошових потоків. Методика та припущення, що використовуються для оцінки сум і строків майбутніх грошових потоків, постійно аналізуються для уникнення будь-якої розбіжності між розрахунковими і фактичними витратами.

Строки корисного використання основних засобів та нематеріальних активів та їх ліквідаційної вартості

Оцінка строків корисного використання об'єктів основних засобів та нематеріальних активів залежить від професійного судження керівництва, яке ґрунтується на досвіді роботи з аналогічними активами. При визначенні строків корисного використання активів керівництво бере до уваги умови очікуваного використання активів, моральний, технічний знос і умови праці, в яких будуть експлуатуватися дані активи. Зміна будь-якого з цих умов або оцінок може в результаті привести до коригування майбутніх норм амортизації.

Порядок визначення ефективної ставки відсотку

Порядок розрахунку ефективної ставки відсотка під час первісного визнання фінансового інструменту визначається кредитною спілкою з метою забезпечення підготовки фінансової звітності відповідно до МСФЗ.

Кредитна спілка самостійно визначає порядок обчислення ефективної ставки відсотка залежно від програмно-технічного забезпечення облікового процесу та з урахуванням професійного судження ґрунтованого на принципах МСФЗ.

Класифікація та оцінка фінансових інструментів в якості капіталу

На сьогоднішній день в Україні існують різні думки при тлумаченні та застосуванні кредитними спілками вимог МСФЗ щодо елементів їх капіталу та розподілу доходу (прибутку) на пайові внески членів кредитних спілок.

Ці складнощі виникають, в першу чергу, у зв'язку із особливістю національного законодавства щодо визначення складових капіталу кредитних спілок.

Професійне судження управлінського персоналу базувалося на основі аналізу положень МСФЗ по схожих питаннях, яке викладене в Примітках 4.3 та 4.12.

Визначення критерію суттєвості (істотності) інформації в фінансовій звітності

Суттєвість (істотність) з точки зору МСФЗ застосовується кредитною спілкою для: визнання, оцінки і деталізації статей фінансової звітності та розкриття інформації в фінансовій звітності.

Керівництво кредитної спілки застосовує професійне судження щодо суттєвості (істотності) інформації для врахування ряду чинників і обставин, які є специфічними для її діяльності, результати якої розкриваються спілкою в фінансовій звітності. Визначення істотності інформації, серед іншого, вимагає від кредитної спілки і розуміння того, хто є користувачами фінансової звітності та які рішення вони приймають на її основі.

Примітка 5. Нові та переглянуті стандарти, які не набрали чинності:

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» для складання фінансової звітності застосовуються МСФЗ, які офіційно оприлюднені на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Нижче наведені стандарти та інтерпретації, які є обов'язковими для періоду, що починається з наступного за звітним, або після цієї дати і які кредитна спілка ще не застосовує.

Стандарти та поправки до них	Основні вимоги	Ефективна дата	Дострокове застосування	Застосування у фінансовій звітності за рік, що закінчився 31.12.2017р.	Вплив поправок
МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка від контрактів з клієнтами»	Введено п'ятиступеневу модель визнання виручки. Величина виручки визначається у сумі очікуваної оплати за переданий товар або надану послугу (а не за справедливою вартістю відшкодування).	01.01.2018р	Ні	Не застосовано	Стандарт не застосований, оскільки Кредитна спілка не входить до сфери його дії
МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»	Нова класифікація та вимоги до оцінки фінансових активів та зобов'язань, поліпшена модель обліку операцій хеджування, нова модель знецінення фінансових інструментів на основі очікуваних збитків	01.01.2019р	Ні	Не застосовано	Керівництво вирішило не застосовувати достроково.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»

У липні 2014 року Рада з МСФЗ опублікувала МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», який замінює МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Стандарт вводить нові вимоги щодо класифікації та оцінки, а також обліку знецінення та хеджування.

Водночас згідно статті 12-1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV для складання фінансової звітності застосовуються міжнародні стандарти, якщо вони офіційно оприлюднені на веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, а стандарту МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» було оприлюднено на веб-сайті Міністерства фінансів України лише в грудні 2017 року, що унеможливило його застосування з 1 січня 2018 року.

Враховуючи, що застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» не відповідає порядку формування страхового резерву, передбаченого п. 5.1, розділу 5 Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг № 7 від 16.01.2004 року «Про затвердження Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» Спілка прийняла рішення застосовувати стандарт МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» починаючи з 1 січня 2019 року. Ретроспективне застосування є обов'язковим, але перерахунок порівняльної інформації не є потрібним.

Спілка планує застосувати новий стандарт, визнавши сукупний ефект переходу в складі нерозподіленого прибутку на 1 січня 2019 року і не перераховуватиме порівняльну інформацію. Спілка знаходиться в процесі оцінки наслідків застосування МСФЗ (IFRS) 9, проте обґрунтована оцінка ефекту на даний момент не доступна.

Класифікація і оцінка

Згідно МСФЗ (IFRS) 9, для боргових фінансових інструментів, які відповідають критерію SPPI, класифікація при первісному визнанні визначається на основі бізнес-моделі, згідно з якою управляються дані інструменти.

Кредити як інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків, оцінюються за амортизованою вартістю;

Класифікація та оцінка фінансових зобов'язань залишаються в основному незмінними в порівнянні з існуючими вимогами МСФЗ (IAS) 39. Кредити, як очікується, будуть відповідати критерію SPPI і будуть як і раніше оцінюватися за амортизованою вартістю.

Знецінення

МСФЗ (IFRS) 9 вимагає, щоб Спілка визнала резерв під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) за всіма своїми борговими фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю. Резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків, пов'язаних з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в останньому випадку резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу. Якщо фінансовий актив відповідає визначенню придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу, резерв розраховується на основі зміни очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу.

Для цілей формування резерву під очікувані кредитні збитки кредитна заборгованість членів Спілки, в залежності від зміни кредитного ризику, розділяється на 3 Етапи:

- Етап 1 – кредити та кредитна заборгованість членів Спілки без ознак знецінення та значного збільшення кредитного ризику;
- Етап 2 – кредити та кредитна заборгованість членів Спілки з ознаками значного збільшення кредитного ризику з моменту їх первісного визнання, але без ознак знецінення;
- Етап 3 – кредити та кредитна заборгованість членів Спілки з ознаками знецінення.

Не рідше одного разу на місяць всі кредитні операції і кредитна заборгованість членів Спілки підлягають перевірці на:

- наявність ознак значного збільшення кредитного ризику (Етап 2);
- наявність ознак знецінення (Етап 3);
- виконання критеріїв щодо припинення ознак значного збільшення кредитного ризику (для кредитів і кредитної заборгованості, які раніше були віднесені на Етап 2);
- відсутність ознак знецінення (для кредитів і кредитної заборгованості, які раніше були віднесені на Етап 3).

Основними критеріями істотного збільшення кредитного ризику для Спілки може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 30 днів, очікувана або проведена реструктуризація (погіршення позицій кредитора пов'язано з відстрочкою сплати відсотків або основної суми, але не несе прямих фінансових втрат).

Основними ознаками знецінення для Спілки може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 90 днів, реструктуризація, яка здійснюється з погіршенням позицій кредитора і несе прямі фінансові втрати.

При визначенні того, чи має місце значне збільшення кредитного ризику за фінансовим інструментом з моменту його первісного визнання, Кредитна спілка розглядає обґрунтовану і підтверджену інформацію, актуальну і доступну без надмірних витрат або зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію, а також аналіз, заснований на історичному досвіді Кредитної спілки, оцінці якості кредиту і прогнозній

інформації.

Кредитна спілка в першу чергу виявляє, чи відбулося значне збільшення кредитного ризику для позицій, що зазнають кредитного ризику, шляхом порівняння: ймовірності дефолту за решту всього строку дії фінансового інструмента станом на звітну дату; і ймовірності дефолту за решту всього строку, розрахованої щодо даного моменту часу та визначеної при первісному визнанні позиції, що зазнають кредитного ризику.

За оцінками керівництва Спілки, застосування моделі очікуваних кредитних збитків згідно з МСФЗ 9 призведе до скорішого визнання кредитних збитків щодо відповідних статей і збільшить суму резерву на покриття збитків, визнаного стосовно цих статей. Однак, до тих пір, поки не буде отримана достовірна оцінка такого впливу, подальшу інформацію щодо очікуваного впливу на фінансовий стан Спілки неможливо надати.

Примітка 6. Розкриття статей фінансової звітності

Система МСФЗ суворо не регламентує формат представлення звіту про фінансовий стан. У звіті про фінансовий стан суб'єкт господарювання подає поточні та непоточні активи і поточні та непоточні зобов'язання як окремі класифікації, за винятком тих випадків, коли подання в порядку зміни ліквідності дає інформацію, яка є надійною і найбільш доречною.

Для кредитних спілок, які є фінансовими установами, подання активів та зобов'язань у порядку зростання чи зменшення ліквідності є обґрунтованим і більш доречним, ніж подання на основі поточні/непоточні, оскільки суб'єкт господарювання не постачає товари або послуги в межах операційного циклу, який можна чітко визначити.

Форми української фінансової звітності не дають можливості кредитним спілкам відобразити в ній інформацію про специфічні особливості їх діяльності. Тому кредитна спілка подає таку інформацію в цих примітках при описі статей звіту про фінансовий стан (Балансу).

Статті звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за МСФЗ не обов'язково класифікуються за ознакою операційності/неопераційності.

Кредитна спілка в цих примітках при розкритті інформації бере до уваги такі чинники, як суттєвість і характер, а також функцію статей доходу та витрат, з метою надання інформації, яка стосується її діяльності як фінансової установи (див. Примітка 16).

Між тим типові форми Звіту про сукупний дохід та Звіту про рух грошових коштів, затверджені Мінфіном України для представлення фінансової звітності, заповнюються кредитною спілкою відповідно до такої класифікації звичайної діяльності спілки:

Операційна діяльність - діяльність з надання фінансових кредитів членам кредитної спілки та діяльність по залученню внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, а також операції, що забезпечують або виникають в наслідок проведення діяльності з надання фінансових послуг членам кредитної спілки.

Фінансова діяльність - діяльність, що призводить до зміни розміру власного та позикового капіталу кредитної спілки за рахунок залучення коштів від інших осіб, крім членів кредитної спілки. А також отримання та повернення зворотних внесків членів спілки крім внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

Інвестиційна (інша) діяльність - діяльність з придбання та реалізації (ліквідації) необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів, у тому числі надання кредитів іншим кредитним спілкам.

Примітка 7. Основні засоби та Нематеріальні активи

Вартість основних засобів, відображених в рядках 1010-1012 Балансу, включає:

<i>(в тисячах гривень)</i>	Земельні ділянки	Будівлі (офісні приміщення)	Офісне, комп'ютерне обладнання	Автомобіль	Інше офісне обладнання, меблі, інвентар і інші	Інші матеріальні активи	Всього
Вартість на 31 грудня 2018 р.							
Первісна вартість	11	538	239	302	37	143	1270
Накопичений знос (амортизація)	-	(261)	(213)	(186)	(37)	(98)	795
Балансова вартість	11	277	26	116	0	45	475

Активи, утримувані для продажу з урахуванням вимог МСФЗ 5, оцінюються за найнижчою з оцінок - або за балансовою вартістю, або за справедливою вартістю з вирахуванням витрат на продаж. У цій фінансовій звітності активи, утримувані для продажу, відображені за балансовою вартістю.

Примітка 8. Інші фінансові інвестиції

Відображені пайові внески в капітал об'єднаної кредитної спілки, вартість яких показана в рядку 1035 Балансу 288 тис. грн., і як зазначено в Примітці 4.2 собівартість є найкращою оцінкою справедливої вартості цих активів.

Примітка 8.1. Довгострокова дебіторська заборгованість

У складі довгострокової дебіторської заборгованості відображено частину кредитного портфеля кредитної спілки за фактичним терміном погашення пізніше ніж 31.12.2019 року за амортизованою собівартістю в сумі 13852 тис. грн.

Примітка 9. Запаси

Запаси, відображені в рядку 1100 Балансу, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2017 р.	на 31 грудня 2018 р.
Необоротні активи та групи вибуття	192	211
Товарно-матеріальні запаси	9	11
Всього запаси	201	222

Як зазначено в Примітці 4.6 заставне майно оцінюється за найменшою із двох вартостей: собівартістю (балансовою вартістю «проблемного» кредиту) або чистою вартістю реалізації, на дату обміну. У цій фінансовій звітності зазначені активи відображені за балансовою вартістю.

Товарно-матеріальні запаси включають залишок паливно-мастильних матеріалів. Необоротні активи та групи вибуття включають нерухоме вилучене заставне майно, утримуване для продажу.

Примітка 10. Інша поточна дебіторська заборгованість

Інша поточна дебіторська заборгованість, балансова вартість якої відображена в рядку 1155 Балансу включає:

<i>(в тисячах гривень)</i>	31 грудня 2017 р.	на 31 грудня 2018 р.
Кредити, іншим кредитним спілкам	917	-
Розрахунки по претензіях по сплачених судових витратах з юридичними особами	3	5
Кредити, надані членам кредитної спілки з терміном погашення:	48263	63199
до 3 місяців	231	261
від 3 до 12 місяців	17 752	36159
понад 12 місяців	30280	26779
Розрахунки за нарахованим доходами	5534	5469
Розрахунки з членами спілки по сплачених судових витратах	429	470
Розрахунки з працівниками	49	-
Розрахунки по страхуванню	1	2
Розрахунки з державними цільовими фондами	8	7
Мінус: резерв під знецінення кредитів, іншої дебіторської заборгованості, в т.ч.	(18149)	(21010)
резерв по кредитах	(12193)	(15102)
резерв на % по кредитах	(5 523)	(5469)
резерв по іншій дебіторській заборгованості	(433)	(439)
Всього інша поточна дебіторська заборгованість	37055	48142
Кількість членів кредитної спілки, які мають заборгованість за кредитами	6258	6395

Інша дебіторська заборгованість, це інші непохідні фінансові активи. Дебіторська заборгованість визнається в разі виникнення права на отримання платежу згідно з договором або іншого юридичного права. Ні аванси одержані, ні аванси видані, ні переплачені податки, збори та обов'язкові платежі не є фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями. Ці суми визнаються за первісно отриманими (сплаченими) сумами.

Кредитна спілка аналізує дебіторську заборгованість на предмет знецінення щомісячно окремо по кожному контрагенту. У залежності від умов, строків і сум грошових коштів, отриманих в ході погашення зазначених сум, кредитна спілка створює резерв на знецінення по кожному боржнику.

	прострочені від 31 до 90 днів	прострочені від 91 до 180 днів	прострочені від 181 до 365 днів	прострочені понад 12 місяців	Всього
Резерв на 31.12.2017	3202	1691	674	6626	12193
Збільшення резерву	2052	589	267	29	2937
Зменшення резерву	-	-	-	-	-
Списання заборгованості	-	-	-	28	28
Резерв на 31.12.2018	5254	2280	941	6627	15102

Нарахування резерву на не знецінені кредити здійснено на портфельній основі з врахуванням минулого досвіду щодо погашення цієї заборгованості.

Примітка 11. Поточні фінансові інвестиції

Депозити в інших фінансових установах, кредити, надані іншим кредитним спілкам балансова вартість яких відображена в рядку 1160 Балансу, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2017 р.	на 31 грудня 2018 р.
Грошові кошти на депозитних рахунках у банках, що розміщені на термін більше, ніж 30 днів	90	5000
Кредити, надані іншим кредитним спілкам	-	-
Внески (вклади) на депозитні рахунки в об'єднаній кредитній спілці	750	502
Мінус: резерв під знецінення заборгованості	-	-
Всього кошти в інших фінансових установах	840	5502

Станом на 31 грудня 2018 року всі кошти на депозитах є непростроченими, не знеціненими і не забезпечуються заставою.

Примітка 12. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти, відображені в рядку 1165 Балансу, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2017 р.	на 31 грудня 2018 р.
Грошові кошти у касі	1133	527
Грошові кошти на банківських рахунках	503	1924
Грошові еквіваленти	1	-
Всього грошові кошти та їх еквіваленти	1637	2451

Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти та кошти на банківських рахунках кредитної спілки. Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються з грошових коштів та їх еквівалентів.

Примітка 13. Інші довгострокові зобов'язання

У складі інших довгострокових зобов'язань кредитна спілка відображає внески (вклади) на депозитні рахунки членів кредитної спілки за фактичним терміном погашення пізніше ніж 31 грудня 2019 року в сумі 12 952 тис. грн.

Примітка 14. Інші поточні зобов'язання

1. **Інші поточні зобов'язання**, балансова вартість яких відображена в рядку 1690 Балансу, включають:

Залучені кошти членів кредитної спілки

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2017 р.	на 31 грудня 2018 р.
Вклади членів кредитної спілки на депозитний рахунок, в т.ч.	16516	5397
до запитання	266	242
залучені на строк (до 3 міс.)	412	7
залучені на строк (від 3 до 12 міс.)	15838	5148
Розрахунки за нарахованими процентами за користування залученими коштами	598	643
Поточна кредиторська заборгованість (помилково зараховані кошти)	-	7
Всього зобов'язання	17114	6047
Кількість членів кредитної спілки, які мають внески (вклади) на депозитних рахунках	295	374

Не виконані зобов'язання у кредитної спілки відсутні

2. **Інші фінансові зобов'язання**, балансова вартість яких відображена в рядку 1690 Балансу, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	31 грудня 2017 р.	на 31 грудня 2018 р.
Інші фінансові зобов'язання:		
Зворотні внески членів кредитної спілки в пайовий та інший додатковий капітал	174	165
Розрахунки з вибувшими членами	335	370
Всього зобов'язання	509	535

Примітка 15. Капітал кредитної спілки

Капітал кредитної спілки, відображений в рядках 1415, 1420 Балансу, складається з таких компонентів:

<i>(в тисячах гривень)</i>	на 31 грудня 2017 р.	на 31 грудня 2018 р.
Зареєстрований (пайовий) капітал (обов'язкові пайові внески)	99	102
Резервний капітал, у т.ч.:	38733	44131
резервний капітал, сформований за рахунок вступних внесків	712	755
резервний капітал, сформований за рахунок доходу	37180	42152
резервний капітал, сформований за рахунок інших джерел	841	1224
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	32	33
Всього капітал	38864	44266

Рух складових капіталу відображений у Звіті про власний капіталу.

Зміни у власному капіталі

Станом на 31.12.2017 р.:

Зареєстрований (пайовий) капітал – 99 тис. грн.

Резервний капітал – 38 733 тис. грн.

Нерозподілений прибуток – 32 тис. грн.

Разом капітал – 38 864 тис. грн.

Станом на 31.12.2018 р.:

Зареєстрований (пайовий) капітал – 102 тис. грн.

Резервний капітал – 44 131 тис. грн.

Нерозподілений прибуток – 33 тис. грн.

Разом капітал – 44 266 тис. грн.

Кредитна спілка формує резервний капітал відповідно до положення про фінансове управління. Джерела формування резервного капіталу передбачені статутом та положенням про фінансове управління кредитної спілки. Порядок розподілу прибутку зазначено в примітці 4.12.

Примітка 16. Інформація, що підтверджує статті, подані у звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

1. **Інші операційні доходи кредитної спілки**, відображені в складі операційних доходів в Звіті про сукупний дохід в рядку 2120, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	2017 рік	2018 рік
Дохід від реалізації оборотних активів	1	-
Доходи від відшкодування судових витрат, інших економічних санкцій	144	139
Відшкодування резерву під знецінення відсотків по кредитах, кредитів	221	54
Проценти за кредитами, наданими членам кредитної спілки	22276	27269
Проценти за кредитами, наданими кредитним спілкам	-	-
Проценти на залишки по рахунках	66	10
Всього процентні доходи	22708	27472

2. **Інші фінансові доходи кредитної спілки**, відображені в складі операційних та інших доходів в Звіті про сукупний дохід в рядку 2220, включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	2017 рік	2018 рік
Дохід від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	4	-
Дохід від коштів, розміщених на депозитних рахунках в банках	256	95
Дохід від коштів, розміщених на депозитних рахунках в об'єднаній кредитній спілці	3	11
Всього процентні доходи	263	106

3. **Інші доходи**, відображені в складі операційних та інших доходів в Звіті про сукупний дохід в рядку 2240, включають дохід від реалізації заставного майна.

4. **Фінансові витрати кредитної спілки**, відображені в складі операційних та інших витрат в Звіті про сукупний дохід в рядку 2250 включають:

<i>(в тисячах гривень)</i>	2017 рік	2018 рік
Нараховані проценти за внесками (вкладами) на депозитні рахунки членів кредитної спілки	2825	-
Нараховані проценти за кредитами, отриманими від об'єднаної кредитної спілки	280	-

Нараховані проценти за кредитами, отриманими від інших кредитних спілок	272	-
Всього інші витрати	3377	-

Примітка 17. Управління ризиками

Метою управління ризиками кредитної спілки є:

- забезпечення утримання ризиків кредитної спілки на безпечному рівні на постійній основі;
- сприяння ефективному управлінню активами і пасивами кредитної спілки, зокрема запобігання неадекватному використанню коштів;
- забезпечення дотримання необхідного рівня ліквідності активів кредитної спілки;
- дотримання під час управління активами і пасивами кредитної спілки обмежень, визначених законодавством України, а також принципів, внутрішніх правил, процедур та лімітів, визначених нормативно-правовими актами Нацкомфінпослуг;
- вчасне надання керівництву кредитної спілки належної інформації (звітів) про стан управління ризиками активів та пасивів кредитної спілки.

Відповідно до внутрішніх положень кредитна спілка ідентифікує ризик ліквідності, ринковий ризик та кредитний ризик, як основні можливі ризики діяльності кредитної спілки

Ризик ліквідності стосується наявності достатніх коштів для повернення внесків і погашення інших фінансових зобов'язань, пов'язаних із фінансовими інструментами, при настанні терміну їхнього погашення.

Може виникнути через неспроможність кредитної спілки запобігти зменшенню обсягів зобов'язань або фінансувати збільшення кредитного портфеля. Визначається обсягом неотриманих доходів у разі вимушеного продажу активів за поточною вартістю для покриття розриву ліквідності або розміром надлишкових витрат, які понесені у разі вимушеного залучення пасивів для вирішення проблем, пов'язаних з нестачею ліквідних активів.

Для управління ризиком ліквідності кредитна спілка використовує наступні методи:

- контроль за фінансовими нормативами щодо ліквідності відповідно до вимог Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг;
- обмеження щодо залучення короткострокових фінансових зобов'язань або обмеження щодо довгострокового кредитування;
- впровадження збалансованої процентної політики, яка зорієнтована на довгострокове залучення та короткострокове кредитування;
- складання прогнозів руху грошових коштів, яке включає заплановані видачі та повернення кредитів.

Ринковий ризик — ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструмента коливатимуться внаслідок змін ринкових цін. Ринковий ризик охоплює три типи ризику: валютний ризик, відсотковий ризик та інший ціновий ризик.

Враховуючи те, що процентні ставки за кредитами та внесками не залежать від коливань відсоткових ставок або валютних курсів, кредитна спілка вважає ринковий ризик несуттєвим. Кредитна спілка нараховує відсотки за фіксованими процентними ставками відповідно до процентної політики, встановленої спостережною радою.

Кредитний ризик – це наявний або потенційний ризик того, що одна сторона контракту про фінансовий інструмент не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних операцій кредитної спілки з членами, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом прийняття управлінських рішень, спрямованих на досягнення мети одержання максимально можливих доходів при мінімальному ризику збитків на основі проведення кількісного і якісного аналізу кредитного портфеля кредитної спілки. Критерії оцінки фінансового стану позичальника встановлюються Положенням кредитної спілки про фінансові послуги та окремими рішеннями спостережної ради.

Цілями управління кредитним ризиком є:

- участь у затвердженні та нагляд за всіма кредитними зобов'язаннями позичальників відповідно до внутрішніх процедур.
- забезпечення збалансованої структури загального кредитного портфеля;
- забезпечення належного формування резервів у відповідності з прийнятими ризиками.

Кредитний ризик мінімізується за рахунок формування резервів, лімітування кредитних операцій, формування ефективної процентної політики, постійного кількісного та якісного аналізу кредитного портфеля, диверсифікації кредитного портфеля, підтримки на достатньому рівні власного капіталу.

Методами управління кредитним ризиком є:

- вивчення та оцінка кредитоспроможності позичальника;
- забезпечення кредитів;
- спостереження за дебіторською заборгованістю (моніторинг);

– диверсифікація та/або концентрація кредитного портфеля;
створення резервів.

Примітка 18. Умовні активи та умовні зобов'язання

Нарахований резерв на відпустки станом на 31.12.2018 р. складає 603 тис.грн. та нарахований резерв ЄСВ складає 107 тис. грн.

Резерв на неповернені кредити нарахований в розмірі 100% від суми неповернених кредитів 15102 тис. грн.

Резерв на відсотки по неповернених кредитах складає 100% від суми прострочення по відсотках по кредитах 5469 тис. грн.

Резерв на іншу дебіторську заборгованість складає 100% від суми сумнівної дебіторської заборгованості по судових витратах 440 тис. грн.

Спілка має судові суперечки щодо неповернутих кредитів фізичними особами – членами Спілки, на загальну суму 392 тис. грн. Перспектива позитивного рішення судових справ на користь кредитної спілки оцінюється спілкою як така, що дорівнює 96%. Перспектива стягнення коштів із боржників по виграних справах протягом поточного року оцінюється спілкою в 30%. На майбутній період у перспективі до 5-ти років вірогідність стягнення коштів по виграних справах оцінюється в 60%. На всю суму неповернутих кредитів, по яким тривають судові суперечки, спілкою станом на 31.12.2018 року сформовано резерв забезпечення покриття втрат у розмірі 100%.

Примітка 19. Операції з зв'язаними сторонами

Кредитна спілка під час своєї діяльності може здійснювати операції з зв'язаними сторонами.

Операція між зв'язаними сторонами - передача ресурсів або зобов'язань між зв'язаними сторонами незалежно від справляння плати. Контроль - пряме або непряме, через дочірні компанії, володіння більш ніж половиною акцій, що мають право голосу, або істотною частиною таких акцій і повноваженнями, за статутом або угодою дозволяють направляти фінансову та оперативну політику керівництва компанії.

До зв'язаних сторін кредитної спілки, як зазначено в примітці 4.14 відносяться члени органів управління (а саме: спостережної ради, ревізійної комісії, кредитного комітету, правління), їх чоловіки (дружини) та утриманці членів органів управління а також внутрішній аудитор.

Розкриття інформації щодо фінансових послуг та інших операцій які здійснювались з зв'язаними сторонами:

Вид операції	Надано за 2018 рік	Залишок станом на 31.12.2018 р.
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Надання кредитів, з терміном погашення:		
до 3 місяців	43	0
від 3 до 12 місяців	386	56
понад 12 місяців	12	6
Залучення депозитів:		
до запитання	1359	119
залучені на строк (до 3 міс.)	43	0
залучені на строк (від 3 до 12 міс.)	617	456
більше 1 року	1037	459
Винагорода директорів та іншого управлінського персоналу складалася з заробітної плати та інших короткострокових винагород працівникам	1414	-
Отримання послуг від зв'язаних сторін	1481	-
Разом	6392	1096

Операції з зв'язаними сторонами здійснюються кредитною спілкою на загальних підставах. Операції по кредитах та депозитах зв'язаним особам включені до складу кредитів та депозитів у звіті про фінансовий стан кредитної спілки. Протягом року відсутні списання кредитів та відсотків по кредитах у зв'язаних осіб. Інші операції з (придбання або продаж нерухомості та інших активів; оренда; надання гарантій або застави) з зв'язаними сторонами не проводились.

Примітка 20. Події що відбулись після звітної дати

Кредитна спілка оцінила події, що мали місце після дати балансу до 11 лютого 2019 року, дати, на яку ця фінансова звітність була підготовлена до випуску, та дійшла висновку, що питання, які вимагають розкриття, відсутні.

Голова правління

Головний бухгалтер

11 лютого 2019 р.

В.О.Казарінов

О.А.Ніколенко